

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ

Ступінь вищої освіти:	Магістр
Спеціальність:	D4 «Публічне управління та адміністрування»
Рік підготовки:	1
Семестр викладання:	Весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	2,5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	іспит

Автор курсу та лектор:

к.е.н., доц., Бучнев Максим Михайлович

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри публічного управління, менеджменту та маркетингу

посада

buchnev@snu.edu.ua	+38-066-308-59-05	Viber за номером телефону	За розкладом
електронна адреса	телефон	месенджер	консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою лекційних занять за дисципліною є здобуття теоретичних знань щодо стратегічного управління суб'єктами господарювання, практична підготовка студентів та формування професійних компетенцій, розкриття загальних та специфічних особливостей даної дисципліни, її структури, окремих методів наукового пізнання; конкретизація зв'язку фундаментальних об'єктів з конкретною навчальною дисципліною, демонстрація системних відносин, надання цілісної уяви про предмет; деталізація і по елементне вивчення й засвоєння відповідних дисципліні понять, теорій; формування у студентів системи знань на основі усвідомлення загальних закономірностей, загальних принципів, поступового переходу від окремих до більш широких узагальнень; диференціювання знань, що дозволяє із великої кількості одержаних знань виділяти тільки ті, на які падає основне змістовне і логічне навантаження та які є опорою для встановлення зв'язків між основними поняттями теми, курсу, предмету.

Метою самостійної роботи за дисципліною є формування навичок з прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах суспільного розвитку, що потребує застосування стратегічних підходів для цілей управління у публічній сфері, а також засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача;

- переорієнтація із лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану, особистісно-орієнтовану форму та на організацію самоосвіти студента;

- поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці
- надання відомостей про застосування різних концепцій стратегії для цілей управління у публічній сфері;
- ознайомлення з різноманітними методами стратегічного управління;
- формування навичок із зрозумілого і недвозначного донесення власних висновків, знань та пояснень щодо прийняття необхідних управлінських рішень у публічній сфері, забезпечення ефективної взаємодії (комунікації) між різними групами суб'єктів публічного управління;
- формування навичок із результативної та ефективної інформаційно-комунікативної взаємодії суб'єкту та об'єкту управління із зовнішнім і внутрішнім середовищем, створення та супроводження сприятливого зовнішнього та внутрішнього клімату щодо забезпечення реалізації стратегії розвитку публічної сфери (або її складової).

Результати навчання:

Формування навичок з прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах суспільного розвитку, що потребує застосування стратегічних підходів для цілей управління у публічній сфері, а також засвоєння студентом навчального матеріалу в час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача;

- переорієнтація із лекційно-інформативної на індивідуально-диференційовану, особистісно-орієнтовану форму та на організацію самоосвіти студента;
- поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці
- надання відомостей про застосування різних концепцій стратегії для цілей управління у публічній сфері;
- ознайомлення з різноманітними методами стратегічного управління;
- формування навичок із зрозумілого і недвозначного донесення власних висновків, знань та пояснень щодо прийняття необхідних управлінських рішень у публічній сфері, забезпечення ефективної взаємодії (комунікації) між різними групами суб'єктів публічного управління;
- формування навичок із результативної та ефективної інформаційно-комунікативної взаємодії суб'єкту та об'єкту управління із зовнішнім і внутрішнім середовищем, створення та супроводження сприятливого зовнішнього та внутрішнього клімату щодо забезпечення реалізації стратегії розвитку публічної сфери (або її складової).

Знання і навички, отримані на отримані на теоретичному та практичному рівні при вивченні дисципліни будуть розвинуті на теоретичному та практичному рівні при проходженні дисциплін другого (магістерського) рівня та використовуватись у професійному контексті здійснення стратегічного аналізу, методів формулювання стратегій, створення системи стратегічного управління організацією на загальнодержавному, регіональному та рівні органів місцевого самоврядування.

Передумови до початку вивчення:

Базові знання щодо загальних економічних та управлінських процесів на макро- і мікрорівнях та у сфері публічного управління й адміністрування; навички у сфері прийняття управлінських рішень.

Мета курсу (набуті компетентності)

Метою курсу є оволодіння сучасними теоретичними основами стратегічного управління та практичними навичками прийняття стратегічних рішень у процесі управління діяльністю та розвитком організації, сформувати здатність досліджувати та розв'язувати

складні проблеми стратегічного управління, його інституційного та організаційного забезпечення в системі публічного управління та адміністрування.

В процесі опанування даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступні компетентності:

СК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.

СК08. Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

РН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

РН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур.

РН07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1	Теорія та методологія стратегічного управління у публічній сфері. Стратегії змін.	денна 2/0/1 заочна 1/0/1	Сутність стратегічного управління у публічній сфері. Елементи системи стратегічного управління та їх характеристика. Стратегічне планування і стратегічний менеджмент. Концептуальна модель процесу стратегічного менеджменту в публічних організаціях. Формування стратегій на основі парадигми «стратегія як практика». Партнерство та мережі як нові форми організації стратегічного менеджменту у публічній сфері. Трансформація системи стратегічного менеджменту у розвиток спроможності стратегічної динамічності. Система динамічного стратегічного менеджменту. Основні напрями формування стратегічної держави. Складові формування стратегічної здатності в розвинутих країнах Європи.	Презентації Роздатковий матеріал Семінари-дискусії Практичні вправи Аналіз ситуацій. Тести Індивідуальні завдання
2	Теоретичні засади	денна 2/0/1	Філософські засади публічного управління. Основні поняття та категорії публічного	Презентації Роздатковий

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
	публічного управління. Філософія та історія публічного управління.	заочна 1/0/1	управління. Розвиток концептуальних ідей публічного управління. Основні теорії управління суспільством і державою; громадянське суспільство як суб'єкт публічного управління; публічне управління та публічна політика / влада / держава. Закономірності та принципи публічного управління, їх застосування. Моделі публічного управління: традиційна модель; good governance; new public management; управління за цілями; управління за цінностями. Механізми і органи публічного управління.	матеріал Семінари-дискусії Практичні вправи Аналіз ситуацій. Тести Індивідуальні завдання
3	Технології розробки та реалізації стратегії в публічному управлінні	денна 2/0/0 заочна 0/0/0	Поняття стратегії організації. Стратегія: підходи, значення та роль. Класифікація стратегій організації. Стратегія і державне управління. Роль та типи стратегії. Стратегічний набір організації. Механізми взаємодії та розподілу повноважень між різними рівнями управління. Методи моніторингу реалізації стратегії. Оцінка впливів стратегії в процесі і після її реалізації. Оцінка територіальних впливів. Організація публічного аудиту у стратегічному процесі. Форми та методи публічного аудиту.	Презентації Роздатковий матеріал Семінари-дискусії Практичні вправи Аналіз ситуацій. Тести Індивідуальні завдання
4	Напрями змін в публічному управлінні.	денна 2/0/1 заочна 0/0/0	Теоретичні положення, методології публічного управління. Підсистеми забезпечення стратегічного управління. Основні характеристики організаційного забезпечення стратегічного управління (ОЗСУ). Взаємозв'язок стратегії і структури. Характеристика організаційних структур управління стратегічного типу.	Презентації Роздатковий матеріал Семінари-дискусії Практичні вправи Аналіз ситуацій. Тести Індивідуальні завдання
5	Концепція і зміст стратегічного управління.	денна 2/0/0 заочна 0/0/0	Поняття концепції стратегічного управління. Концепція стратегічного управління. Концепція стратегічного управління в управлінській діяльності. Сутність і зміст стратегічного управління та його особливості. Особливості стратегічного підходу до діяльності.	Презентації Роздатковий матеріал Семінари-дискусії Практичні вправи Аналіз ситуацій. Тести Індивідуальні завдання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ) за формами навчання	Стислий зміст	Інструменти і завдання
6	Стратегічне управління публічними організаціями ключові елементи та фактори успіху	денна 2/0/1 заочна 0/0/0	Зміст стратегічного управління у розвитку публічних організацій. Сутність соціальних, політичних і економічних подій, проблем і складних задач публічної сфери, а також впливи та ризики зовнішнього (у тому числі глобалізаційних процесів і забезпечення національної безпеки) та внутрішнього середовища.	Презентації Роздатковий матеріал Семінари-дискусії Практичні вправи Аналіз ситуацій. Тести Індивідуальні завдання

Рекомендована література

Основна література:

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Про державну службу : Закон України від 15 грудня 2015 року № 889- VIII [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 7 червня 2001 року № 2493-III [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
4. Про засади запобігання та протидії корупції: Закон України від 7 квітня 2011 року № 3206VI [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Про Концепцію адаптації інституту державної служби в Україні до стандартів Європейського Союзу : Указ Президента України від 05.03.2004 р. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
6. Про Концепцію розвитку законодавства про державну службу : Указ Президента України від 20.02.2006 р. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
7. Про утворення Центру сприяння інституційному розвитку державної служби: Постанова Кабінету Міністрів України від 14.04.2004 р. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
8. Регламент Головного управління державної служби України та його територіальних органів: Наказ Голодержслужби України від 16.02.2007 р. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
9. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 05.02.2015 р. / Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015 - №13. – Ст.91
10. Закон України «Про особливий порядок місцевого самоврядування в окремих районах Донецької та Луганської областей» від 16.09.2014 р. / Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014. - №45. – Ст.2043
11. Авер'янов В.Б. Державне управління: теорія і практика / В.Б. Авер'янов. – К.: Основи, 1998. – 431 с. 8. Адміністративна реформа в Україні: шлях до Європейської інтеграції. Збірник наукових праць. – К.: Основи, 2003. – 322 с.
12. Берданова О.В. Стратегічне планування регіонального розвитку: Навч. посібник / О.В. Берданова, В.М. Вакуленко. – К.: Вид-во НАДУ, 2007. – 96 с.
13. Бучнев М.М., Анучкіна Т.В. «Управління знаннями» - як невід'ємна складова покращення якості підготовки персоналу організації. Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки) : зб. наук. пр. – Харків : НТУ "ХПІ", 2018. №23. С. 28-32. DOI: <https://doi.org/10.20998/%x>
14. Бучнев М.М. Менеджмент у ХХІ сторіччі: методологія і практика: Монографія/ М.М. Бучнев, А.А.Биков, Н.А.Хаустович та ін..- Типографія ФОП Болотін А.В, м. Полтава, 2015.- 331с.

15. Бучнев М.М. Використання інноваційних освітніх інформаційних технологій для підготовки магістрів за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» / І. В. Моргачов, Є. І. Овчаренко, Є. А. Івченко, М. М. Бучнев // Державне управління : удосконалення та розвиток [Електронне видання]. - 2020. - № 7. - DOI: 10.32702/2307-2156-2020.7.51
16. Бучнев М.М. Формування ефективної системи стратегій росту бізнесу в умовах глобалізації / М. М. Бучнев // Public communication in science: philosophical, cultural, political, economic and IT context: Collection of scientific papers «ΛΟΓΟΣ» with Proceedings of the International Scientific and Practical Conference(Vol.1), May 15, 2020. Houston, USA: European Scientific Platform, P.123-125
17. Бучнев М.М. Особливості діагностики та управлінського обстеження мікро і макросередовища організації / М. М. Бучнев // Научный взгляд в будущее. – Выпуск 17. Том 2. – Одесса: КУПРИЕНКО СВ, 2020 – С. 22-26 DOI: 10.30888/2415-7538.2020-17-02-017
18. Махум Buchniev Modeling land relations in ukraine during institutional transformations / Lidia Shinkaruk, Dmitro Yermolenko, Махум Buchniev, Darya Bulyshev and Ziny Syrik a.n. Olga Socket// International Journal of Management (IJM) - Number: 5, Volume: 11, 5/20/2020, P. 622 – 633
19. Бучнев М.М. Особливості стратегічного управління в умовах динамічного розвитку інтелектуального ринку /Бучнев М.М./ Електронне наукове фахове видання з економічних наук «Modern Economics», №19 (2020), С.35-39 <https://modecon.mnau.edu.ua> | ISSN 2521-6392 DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V19\(2020\)-06](https://doi.org/10.31521/modecon.V19(2020)-06)
20. Бучнев М.М.Розвиток власності та його вплив на підвищення ефективності аграрних підприємств в період інституційних трансформацій: монографія / М.М. Бучнев. – Одеса: КУПРИЄНКО СВ, 2020 – 273 с.: іл., табл. DOI: 10.30888/978-617-7414-95-6.0
21. Василенко В.А., Ткаченко Т.І. Стратегічне управління. Навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2004. – 400 с.
22. Головка Т.В., Сагова С.В. Стратегічний аналіз: Навчально-методичний посібник для самост.вивч. дисципліни/За ред. проф. М.В. Кужельного. –К.: КНЕУ, 2002. –198 с.
23. Класифікація загальнонаукових методів досліджень / Енциклопедія державного управління [Текст] : у 8 т. / наук.-ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова) [та ін.] ; Національна академія державного управління при Президентові України. – С. 320– К. : НАДУ, 2011. Т. 2. –академія державного управління при Президентові України.
- 24.– С. 320– К. : НАДУ, 2011. Т. 2. –академія державного управління при Президентові України.
25. Куйбіда В.С. Територіальне планування в Україні: європейські засади та національний досвід / В.С. Куйбіда, Ю.М. Білоконь. – К.: Логос, 2009. – 108 с

Додаткова література

19. Лендшел М. Моніторинг та оцінювання стратегій і програм регіонального розвитку в Україні / М. Лендшел, Б. Винницький, Ю. Ратейчак. – К.: Вид-во «К.І.С.», 2007. – 120 с.
20. Максимова В.Ф. Сутність державного аудиту / В.Ф. Максимова, Ю.Б. Слободяник // Бізнесінформ. – № 11. – 2013. – С. 319-323.
21. Мартиненко В. Демократичне врядування: проблеми теорії і практики / В. М. Мартиненко // Публічне управління: теорія та практика : зб. наук. пр. Асоціація докторів наук з державного Х. : ДокНаукДержУпр., 2010.– № 1. –управління. 10
22. Методи наукових досліджень в державному управлінні / Енциклопедія державного управління [Текст] : у 8 т. / наук.-ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова) [та ін.] ; Національна академія державного управління при Президентові України. – С. 320– К. : НАДУ, 2011. Т. 2. –академія державного управління при Президентові України.
23. Методологія наукових досліджень [Електронний ресурс] Режим доступу:–<http://www.galsite.at.ua>

24. Оболенський О.Ю. Публічний аудит: цілі та економічний зміст / О.Ю. Оболенський, Н.І. Обушна // Теорія та практика державного управління : зб. наук. пр. – Харків : Магістр, 2015. – Вип. 1 (48). – С. 84-92.
25. Осовська Г. В., Фіщук О. Л., Жалінська І. В. Стратегічний менеджмент: теорія та практика: Навчальний посібник. –К.:Кондор, 2003. Режим доступу: – № 6. – 6 2012.
26. Ставицький О. В. Особливості розвитку стратегічного управління в Україні / О. В. Ставицький // Ефективна економіка. - Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/index.php?operation=1&iid=646>
27. Стратегический менеджмент: учебник / пер. с англ. Н.И. Алмазовой. – М.: ООО «Издательство Проспект», 2003. – 336 с.
28. European Governance. A White Paper.— Brussels : Commission of the European Communities, 2001.
29. Kenis P. Policy Networks and Policy Analysis: Scrutinizing a New Analytical Toolbox / P. Kenis, V. Schneider // Policy Network: Empirical Evidence and Theoretical Considerations [Text] / Marin Bernd 176 p.– Frankfurt : Campus Verlag, 1991. –and Renate Mayntz (eds.).
30. Rhodes R. A. W. Understanding Governance: Policy Networks, Governance, Reflexivity and Accountability / R. A. W. Rhodes. — Buckingham : [s. n.], 1999.

Нормативно-правові інформаційні джерела:

31. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
32. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
33. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>
34. Про державну службу : Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
35. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
36. Про засади державної регіональної політики : Закон України від 05.02.2015 № 156-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19>
37. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>
38. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки : постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/695-2020-п>
39. Національна економічна стратегія на період до 2030 року : постанова Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 № 179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-п>
40. Стратегія реформування державного управління України на 2022–2025 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 21.07.2021 № 831-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-р>
41. Європейська хартія місцевого самоврядування : міжнародний документ від 15.10.1985. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036
42. Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development : Resolution adopted by the United Nations General Assembly on 25 September 2015. URL: <https://sdgs.un.org/2030agenda>
43. Principles of Public Administration / SIGMA, OECD. Paris, 2017. URL: <https://www.sigmaweb.org/publications/principles-public-administration.htm>
44. Стандарт вищої освіти України за спеціальністю D4 «Публічне управління та адміністрування» (відповідний рівень вищої освіти). Київ : Міністерство освіти і науки України, чинна редакція.
45. Офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>

46. Єдиний вебпортал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua>
47. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua>
48. Портал «Децентралізація». URL: <https://decentralization.gov.ua>
49. Єдиний державний вебпортал відкритих даних. URL: <https://data.gov.ua>

Інформаційні ресурси.

1. Система дистанційного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle.snu.edu.ua/>
2. Система електронного навчання СНУ ім. В. Даля – <http://moodle2.snu.edu.ua/>
3. Офіційне представництво Президента України www.president.gov.ua
4. Урядовий портал www.kmu.gov.ua
5. Верховна Рада України www.rada.gov.ua
6. Радник. Український юридичний портал <http://radnuk.info>
7. Державне управління справами <http://www.dus.gov.ua>
8. Журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» <http://www.dy.nayka.com.ua>
9. Стратегічне планування в регіонах Європейського союзу <http://www.cor.eu.int/home.htm>
10. ЛігаБізнесІнформ. – Режим доступу : <http://www.liga.net>.

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи та оформлення її результатів за дисципліною «Стратегічне управління» для студентів заочної форми навчання спеціальності 281 "Публічне управління та адміністрування"/ Укл. Бучнев М.М. – Сєверодонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2020. – 31 с.

Оцінювання курсу

Таблиця 1

Бали оцінки за навчальну діяльність - денна форма, 2 семестр

Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	іспит	Сума
до 10	до 40	100					

Таблиця 2

Бали оцінки за навчальну діяльність – заочна форма, 2 семестр

Присутність на всіх заняттях	Виконання і захист лабораторних робіт	Виконання і захист контрольної роботи	іспит	Сума
до 20	до 20	до 20	до 40	100

Таблиця 3

Шкала оцінювання національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності. Під час виконання завдань та використання інформаційних джерел оформлювати їх відповідними посиланнями. Копіювання, запозичення та списування заборонене .

Завдання і заняття:

Вимоги до студента:

- не запізнюватись на заняття;
- не пропускати заняття та у випадку хвороби підтверджувати довідкою з медичного закладу;
- активно приймати участь у навчальному процесі;
- бути пунктуальним та обов'язковим;
- своєчасно та якісно виконувати завдання визначені викладачем

Поведінка в аудиторії:

Вимоги до студента:

- Бути присутнім в аудиторії згідно розкладу та часу проведення занять
- залишати аудиторію з дозволу викладача;
- не заважати викладачу проводити заняття.
- бути підготовленим відповідно до тем курсу;
- виконувати вимоги та своєчасно проходити контрольні заходи.